

Iværksætter i Danmark

Af Christina Juul Egedesø, Kalle Emil Holst Hansen og Peter Bøegh Nielsen

Iværksættervirksomhederne udgør en vigtig del af vækst- og innovationsgrundlaget for dansk erhvervsliv. Men under finanskrisen faldt antallet af nye iværksættervirksomheder, og antallet er endnu ikke tilbage på niveauet fra 2007, selvom det går bedre for økonomien.

I denne analyse undersøges nærmere i hvilke brancher iværksætteriet er højt og hvordan udviklingen har været siden 2007. Yderligere analyseres hvilke grupper af personer, der oftest bliver iværksættere.

Analysens hovedkonklusioner:

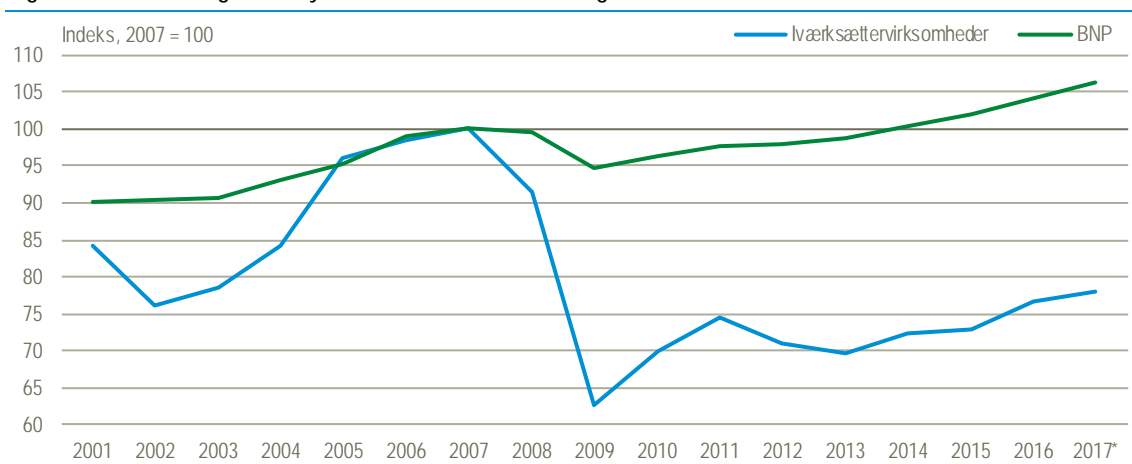
- I 2017 var der 19.200 nye iværksættervirksomheder i Danmark, hvilket er væsentlig under niveauet i 2007, hvor der blev skabt 24.600 virksomheder. Antallet af nye iværksættervirksomheder inden for brancherne *information og kommunikation* samt *vidensservice* er dog over niveauet i 2007.
- Antallet af nye iværksættervirksomheder var i 2017 tættere på niveauet fra 2007 i hovedstadskommunerne og i de store bykommuner end i oplands- og landkommuner.
- Tre ud af fire nye iværksættere i 2017 var mænd og over halvdelen af de nye iværksættere havde enten en erhvervsfaglig uddannelse eller var ufaglærte. En større andel af personerne med lange uddannelser blev dog iværksættere end personer i de øvrige uddannelsesgrupper.
- I 2017 var der flere nye iværksættere mellem 15-24 år og 45-70-årige end der var i 2007, mens der var færre nye iværksættere mellem 25-44 år.
- Kvinderne startede i 2017 typisk ny virksomhed inden for serviceerhvervene, mens mændene oftest etablerede virksomhed inden for *vidensservice* og *bygge og anlæg*.

Iværksætteriet i Danmark er ikke tilbage til før-krise-niveau

Der blev skabt 19.200 nye iværksættervirksomheder i 2017, hvilket er 350 flere end året før. De nye iværksættervirksomheder i 2017 udgjorde 6 pct. af alle aktive firmaer i den private sektor og beskæftigede 6.500 fuldtidsansatte, hvilket svarer til 0,4 pct. af den samlede private beskæftigelse.

Antallet af nye iværksættervirksomheder er langt fra toppen før finanskrisen, hvor der i 2007 blev skabt 24.600 nye iværksættervirksomheder. Finanskrisen fik for alvor trukket i bremsen for dansk iværksætteri, jf. figur 1. I årene efter krisen oplevede den danske økonomi svag vækst, og BNP genvandt først før-krise-niveauet i 2014. Den nuværende fremgang i dansk økonomi har dog endnu ikke sat betydeligt gang i iværksætteriet i Danmark.

Figur 1   Udvikling i antal nye iværksættervirksomheder og BNP

Anm. 1: *Tallene for iværksættervirksomheder i 2017 er foreløbige.

Anm. 2: BNP i 2010-priser, kædede værdier.

Kilde: Danmarks Statistiks Iværksætterdatabase.

Boks 1. Iværksættervirksomhed

Datagrundlaget i denne analyse er Danmarks Statistiks Iværksætterdatabase, som for nyligt er blevet opdateret, så den nu dækker perioden 2001-2017. Tallene for 2017 er foreløbige. En iværksættervirksomhed i et givet år er defineret som et reelt nyt firma, som er nyregistreret i det pågældende år eller året før.

Kravet om nyregistrering betyder, at virksomheder, der er genstartere (hvilket nogle virksomheder – typisk enkeltmandsvirksomheder – kan være) ikke er med. Derudover er data afgrænset til kun at dække den private sektor. Derfor er tallene ikke direkte sammenlignelige med [Erhvervsdemografien](#). Erhvervsdemografien opgør alle reelt nye firmaer i alle sektorer.

Reelt nye firmaer er defineret som firmaer, der første gang får en aktivitet svarende til et halvt årsværk (fuldtidsansat) eller indtjening svarende til et halvt årsværk i den relevante branche. På den måde udelades hobbylignende firmaer med ingen eller meget lille aktivitet fra statistikken. Et firma, der opstår som følge af hel eller delvis overtagelse eller udskillelse af allerede igangværende aktiviteter, anses ikke for reelt nyt.

Hovedstadskommunerne fører an i opstart af nye virksomheder

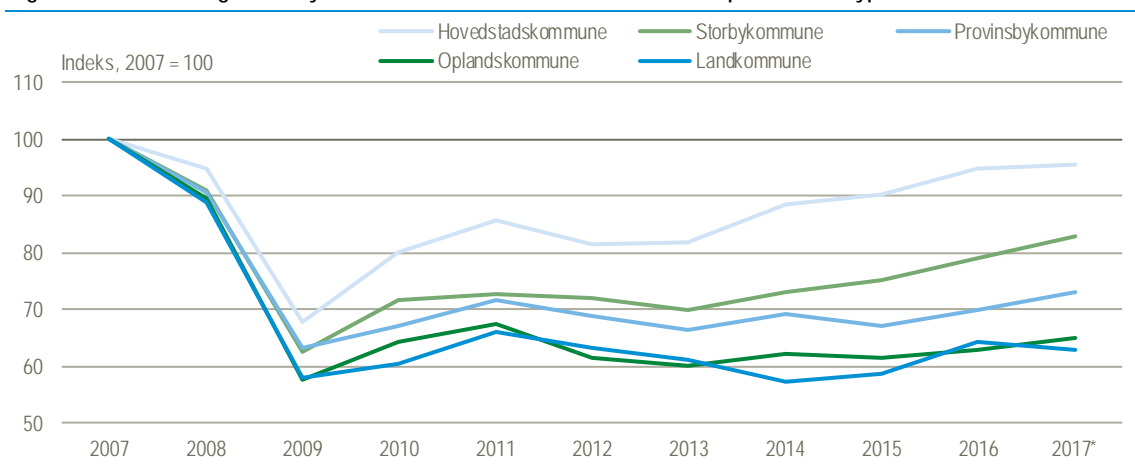
For Danmark som helhed var antallet af nye iværksættervirksomheder i 2017 fortsat 22 pct. under 2007-niveauet. Men der var store regionale forskelle. Hovedstadskommunerne var med 7.400 nye iværksættervirksomheder i 2017 næsten tilbage på det samme antal nye iværksættervirksomheder som i 2007 (7.700 virksomheder), se figur 2.

De store byer Aalborg, Odense og Aarhus er også godt med. Her blev der samlet skabt 2.400 nye iværksættervirksomheder i 2017, hvilket er 17 pct. fra toppen i 2007, hvor der var 2.900 nye iværksættervirksomheder.

Det er oplands- og landkommunerne, der er længst fra det samme niveau af iværksætteri som under højkonjunkturen i 2007. I 2017 var der i de to typer af kommuner hhv. 35 og 37 pct. færre nye iværksættervirksomheder end i 2007.

Udviklingen skal ses i sammenhæng med, at der har været en koncentration af befolkningen i såvel hovedstadskommunerne som storbykommunerne i samme periode.¹

Figur 2 Udvikling i antal nye iværksættervirksomheder over tid fordelt på kommunetyper

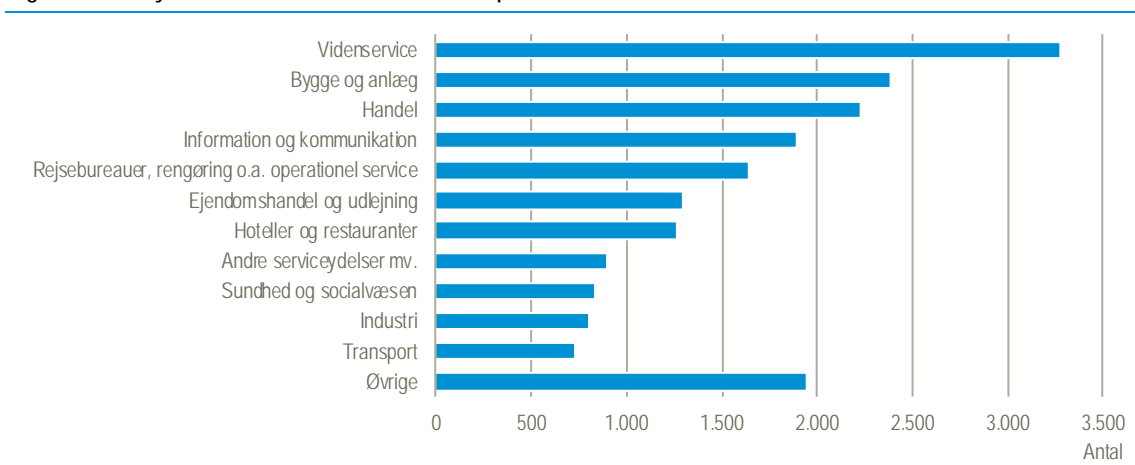

Anm. 1: Se inddeling af kommunetyper i bilag.
 Anm. 2: *Tallene for 2017 er foreløbige.
 Kilde: Danmarks Statistiks Iværksætterdatabase.

Flere iværksættervirksomheder i videnstunge brancher

Der var i 2017 flest nye iværksættervirksomheder inden for brancherne vidensservice (3.300) samt bygge og anlæg (2.400), jf. figur 3.

Figur 3 Nye iværksættervirksomheder fordelt på brancher. 2017

Anm.: Tallene er foreløbige.
 Kilde: Danmarks Statistiks Iværksætterdatabase.

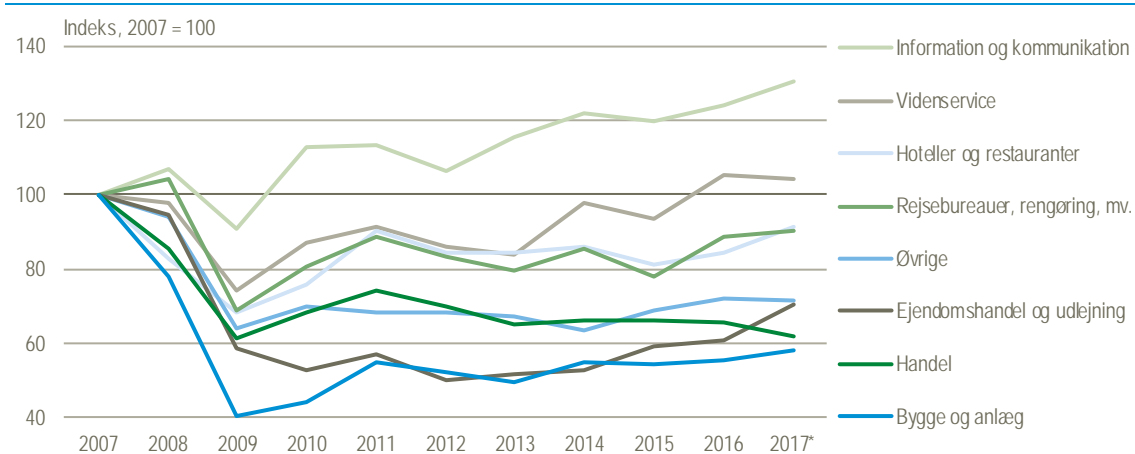
¹ Antallet af indbyggere mellem 15-70 år er steget med 14 pct. i hovedstadskommunerne fra 2007-2017 og med 8 pct. i storbykommunerne, mens aldersgruppen på landsplan er steget med 6 pct. Læs mere om urbaniseringen i [DST Analysen: Indbyggere og jobs samles i byerne](#).

Bygge og anlægsbranchen oplevede et massivt fald i antal nye iværksættervirksomheder under krisen, idet antallet af nye virksomheder faldt med 60 pct. fra 2007 til 2009. I 2017 var antallet af nye iværksættervirksomheder inden for bygge og anlæg stadig 40 pct. under før-krise-niveauet, se figur 4. Også brancherne *ejendomshandel og -udlejning* og *handel* blev hårdt ramt af krisen.

Antallet af nye iværksættervirksomheder i informations- og kommunikationsbranchen, som blandt andet omfatter It-konsulenter, faldt med 9 pct. fra 2007 til 2009 og var allerede i 2010 over før-krise-niveau. I 2017 var antallet af nye iværksættervirksomheder i branchen 30 pct. højere end i 2007.

Ud over informations- og kommunikationsbranchen, var det kun *vidensservice*, som i 2017 var nået over niveauet for iværksættertoppen i 2007. Her ses en sammenhæng til den regionale udvikling, idet ca. halvdelen af de nye iværksættervirksomheder i disse brancher var beliggende i hovedstadskommunerne.

Figur 4 Udvikling i antal nye iværksættervirksomheder over tid fordelt på brancher

Anm.: *Tallene for 2017 er foreløbige.

Kilde: Danmarks Statistiks Iværksætterdatabase.

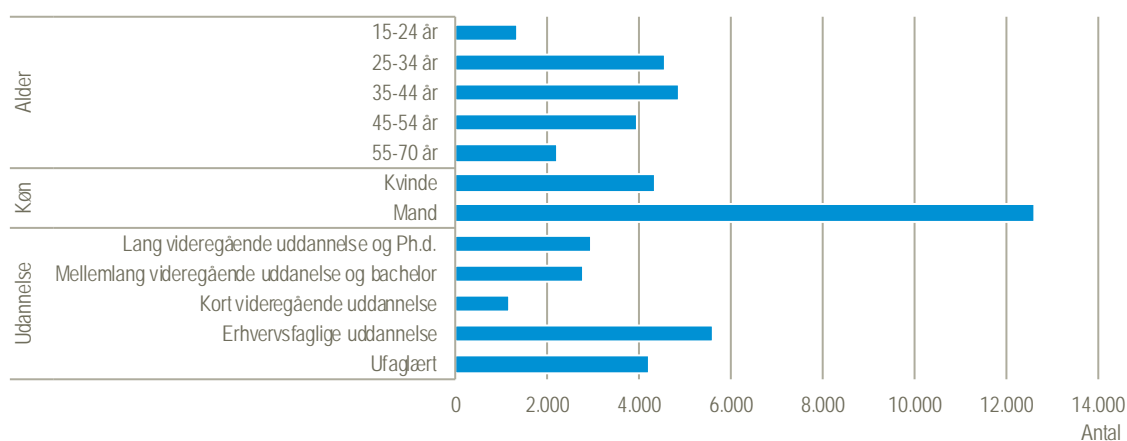
Flest mænd bliver iværksættere

Med den nyligt opdaterede iværksætterdatabase er det muligt at få et indblik i, hvem der står bag iværksættervirksomhederne. Det er dog ikke muligt at knytte personer til alle nye iværksættervirksomheder, se mere i boks 2.

I 2017 kunne der knyttes personer til knap 17.000 nye iværksættervirksomheder. Som det fremgår af figur 5, stod mænd bag 12.600 af virksomhederne, hvilket svarer til 74 pct. Det var altså kun ca. en fjerdedel af de nye iværksættere, der var kvinder.

De fleste nye iværksættere, 79 pct., var mellem 25-54 år, mens 8 pct. var mellem 15 og 24 år og 13 pct. var over 55 år. Samtidig var de fleste nye iværksættere i 2017 enten ufaglærte (25 pct.) eller havde en erhvervsfaglig uddannelse (33 pct.).

Figur 5 Nye iværksættere fordelt på køn, alder og højest fuldførte uddannelse. 2017

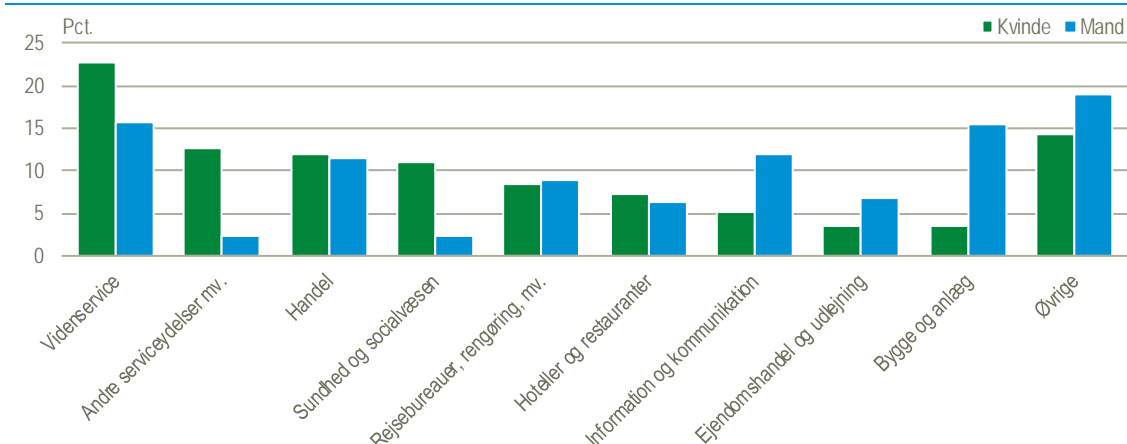
Anm. 1: Ufaglærte er personer med en grundskole, gymnasial uddannelse eller adgangsgivende eksamen som højest fuldførte uddannelse. For 216 personer er uddannelsen uoplyst.

Anm. 2: *Tallene er foreløbige.

Kilde: Danmarks Statistiks Iværksætterdatabase.

I 2017 skabte kvinderne typisk ny virksomhed inden for serviceerhvervene. 23 pct. af de kvindelige iværksættere startede virksomhed inden for *vidensservice*, 13 pct. inden for *andre serviceydelser mv.*, mens 12 pct. inden for *handel* og 11 pct. var i branchen *sundhed og socialvæsen*. Mændene opstartede derimod typisk virksomhed inden for *bygge og anlæg* (15 pct.) og *vidensservice* (16 pct.) efterfulgt af *information og kommunikation* og *handel*, se figur 6.

Figur 6 Fordeling af kvindelige og mandlige nye iværksættere på branche. 2017

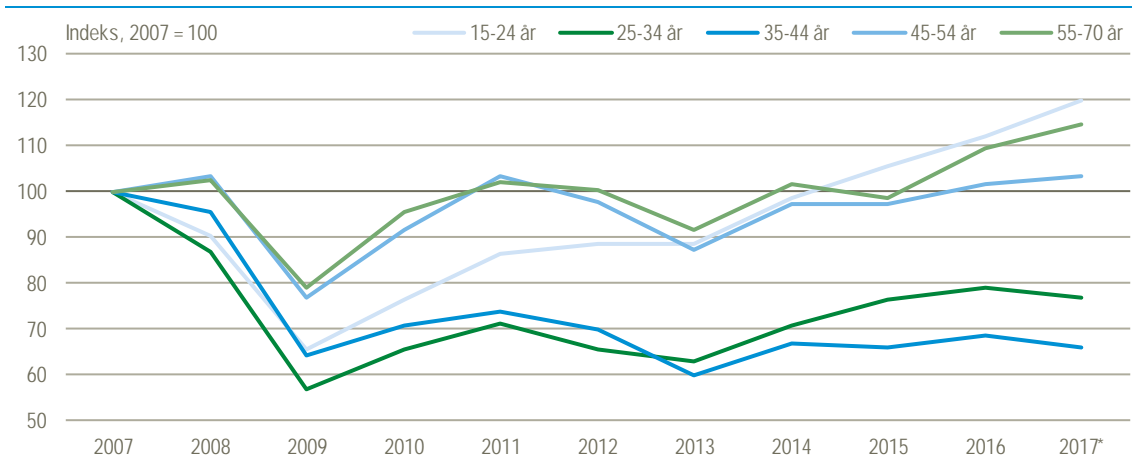
Anm.: *Tallene er foreløbige.

Kilde: Danmarks Statistiks Iværksætterdatabase.

Flere yngre og ældre iværksættere

I perioden fra 2007 til 2017 har andelen af mandlige og kvindelige nye iværksættere været nogenlunde konstant i alle årene². Men der er sket en udvikling i hvornår i livet man starter egen virksomhed. Fra 2007 til 2017 var der både blevet flere helt unge og ældre nye iværksættere, idet antallet af nye iværksættere i de yderste aldersgrupper voksede, mens antallet af nye iværksættere mellem 25 og 44 år faldt, jf. figur 7.

Figur 7 Udvikling i nye iværksættere over tid fordelt på aldersgrupper

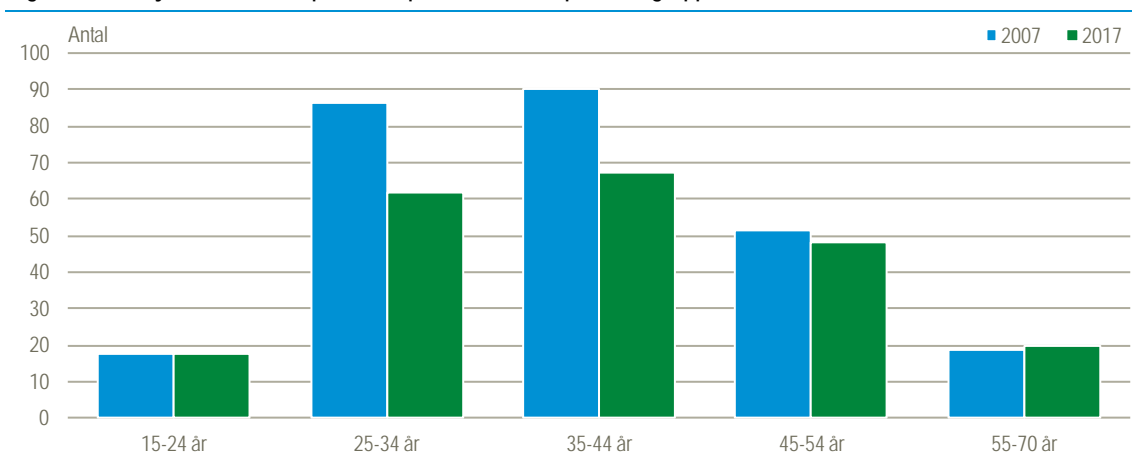
Anm.: *Tallene for 2017 er foreløbige.

Kilde: Danmarks Statistiks Iværksætterdatabase.

Stigningen i antallet af nye iværksættere blandt de yngste og ældste skyldes primært, at der er kommet flere personer i disse aldersgrupper, mens andelen af befolkningen, der bliver iværksættere i disse aldre, er nogenlunde uændret, jf. figur 8. Andelen af befolkningen, der bliver iværksættere, er derimod faldet i de midterste aldersgrupper.³

Der er dog fortsat flest, der bliver iværksættere i de midterste aldersgrupper. For befolkningen som helhed er antallet af nye iværksættere 41 pr. 10.000 i 2017, mens antallet af nye iværksættere i de yderste aldersgrupper højst er 20 pr. 10.000.

Figur 8 Nye iværksættere pr. 10.000 personer fordelt på aldersgrupper

Anm.: *Tallene for 2017 er foreløbige.

Kilde: Danmarks Statistiks Iværksætterdatabase.

² Andelen af kvindelige iværksættere har i årene 2007-2017 været mellem 25-29 pct.

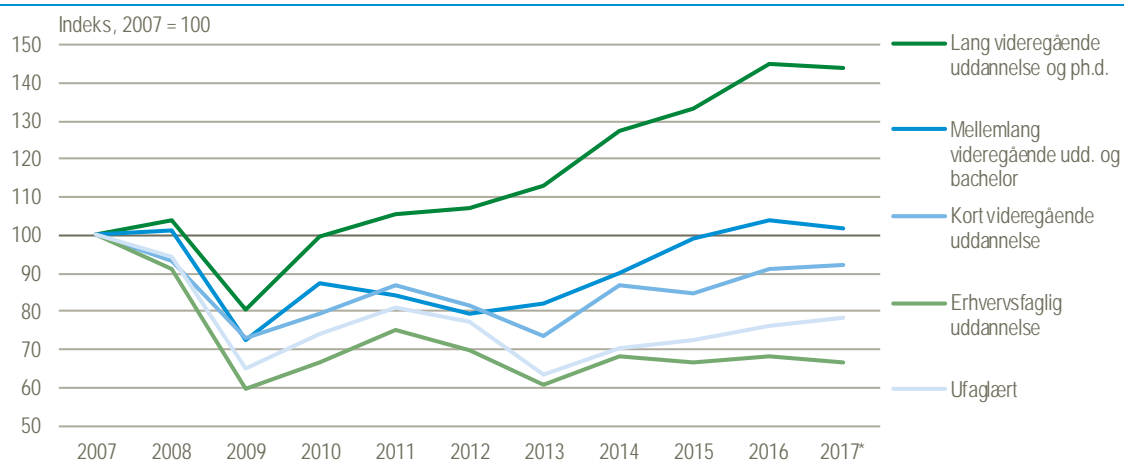
³ Samtidig er der færre personer i aldersgruppen 35-44 år, mens antallet af personer i de øvrige aldersgrupper er vokset.

Flere iværksættere med længere uddannelse

Fra 2007 til 2017 er andelen af nye iværksættere med en lang videregående uddannelse vokset, hvilket skal ses i sammenhæng med fremgangen i antallet af nye iværksættervirksomheder inden for videnstunge brancher som fx *information og kommunikation* samt *vidensservice*. Der er således godt 40 pct. flere nye iværksættere med en lang videregående uddannelse eller ph.d. i 2017 end i 2007, se figur 9.

Der er også blevet en anelse flere nye iværksættere med en mellemlang videregående uddannelse eller bachelor. Derimod er især antallet af nye iværksættere med en erhvervsfaglig uddannelse faldet i perioden, selv om denne uddannelsesbaggrund stadig er den hyppigst forekommende, jf. figur 5.

Figur 9 Udvikling i nye iværksættere over tid fordelt på uddannelsesgrupper

Anm. 1: Ufaglærte er personer med en grundskole, gymnasial uddannelse eller adgangsgivende eksamen som højest fuldførte uddannelse. For 216 personer er uddannelsen uoplyst.

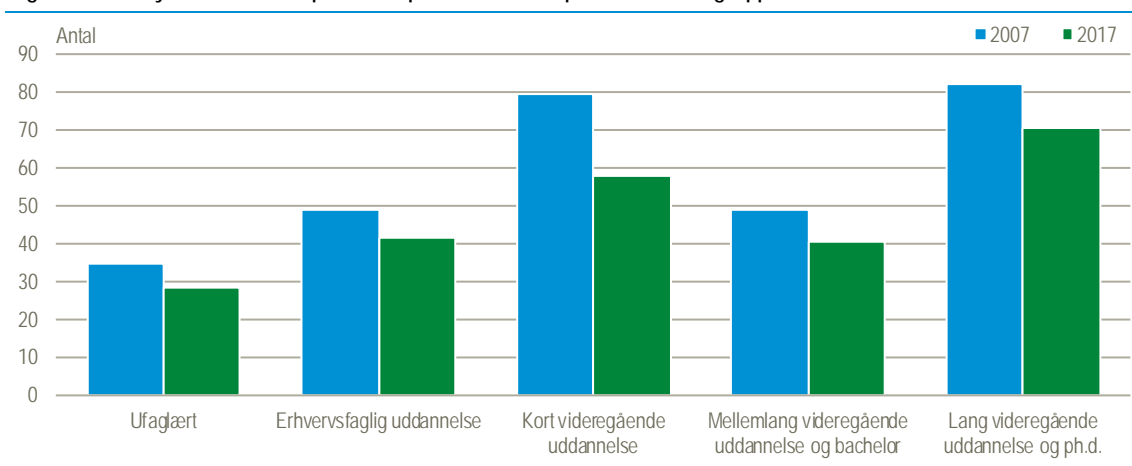
Anm. 2: *Tallene er foreløbige.

Kilde: Danmarks Statistiks Iværksætterdatabase.

Stigningen i antallet af nye iværksættere med lange uddannelser skal ses i sammenhæng med, at der er blevet flere personer med lange uddannelser. Andelen af befolkningen mellem 15-70 år, der blev nye iværksættere i 2017, er nemlig mindre end den tilsvarende andel i 2007 – for alle uddannelsesgrupper.

Andelen af nye iværksættere er med 70 ud af 10.000 personer højest blandt personer, der har en lang videregående uddannelse, efterfulgt af 58 ud af 10.000 blandt personer med en kort videregående uddannelse, se figur 10.

Figur 10 Nye iværksættere pr. 10.000 personer fordelt på uddannelsesgrupper

Anm. 1: Ufaglærte er personer med en grundskole, gymnasial uddannelse eller adgangsgivende eksamen som højest fuldførte uddannelse. For 216 personer er uddannelsen uoplyst.

Anm. 2: *Tallene for 2017 er foreløbige.

Kilde: Danmarks Statistiks Iværksætterdatabase.

Boks 2. Personer bag iværksættervirksomheder

En unik egenskab ved Iværksætterdatabase er, at der tilkøbes information om iværksætteren, altså personen bag iværksættervirksomheden. Det er kun muligt at knytte personer til selskaber og personligt ejede virksomheder og ikke til fx foreninger. I denne analyse er kun medtaget virksomheder med følgende virksomhedsformer: enkeltmandsvirksomheder, aktieselskaber, anpartsselskaber og iværksætterselskaber.

Kildegrundlaget til at finde personerne bag iværksættervirksomhederne blev ændret fra referenceåret 2014. For årene 2014-2017 er personer bag selskaber fundet vha. et nyt administrativt register, Deltagerregistret, som bygger på virksomhedernes selvrapportering i cvr-registeret. Tidligere kom denne information fra Erhvervs- og selskabsstyrelsen. I de tilfælde, hvor der kan identificeres flere personer til et selskab, er der udvalgt én iværksætter bag selskabet. Udvalgelsen er lavet på baggrund af en prioritering af de til virksomhederne identificerede aktører. Fx vælges der fortrinsvis en stifter hvis der er en sådan registreret, frem for en person med en anden type tilknytning til selskabet.

I denne analyse har vi valgt at se på nye iværksættere mellem 15 og 70 år. Desuden ses kun på baggrundvariable som køn, alder og uddannelse. Det er også muligt at koble andre personvariable som fx herkomst og familietyper på personerne bag iværksættervirksomhederne.

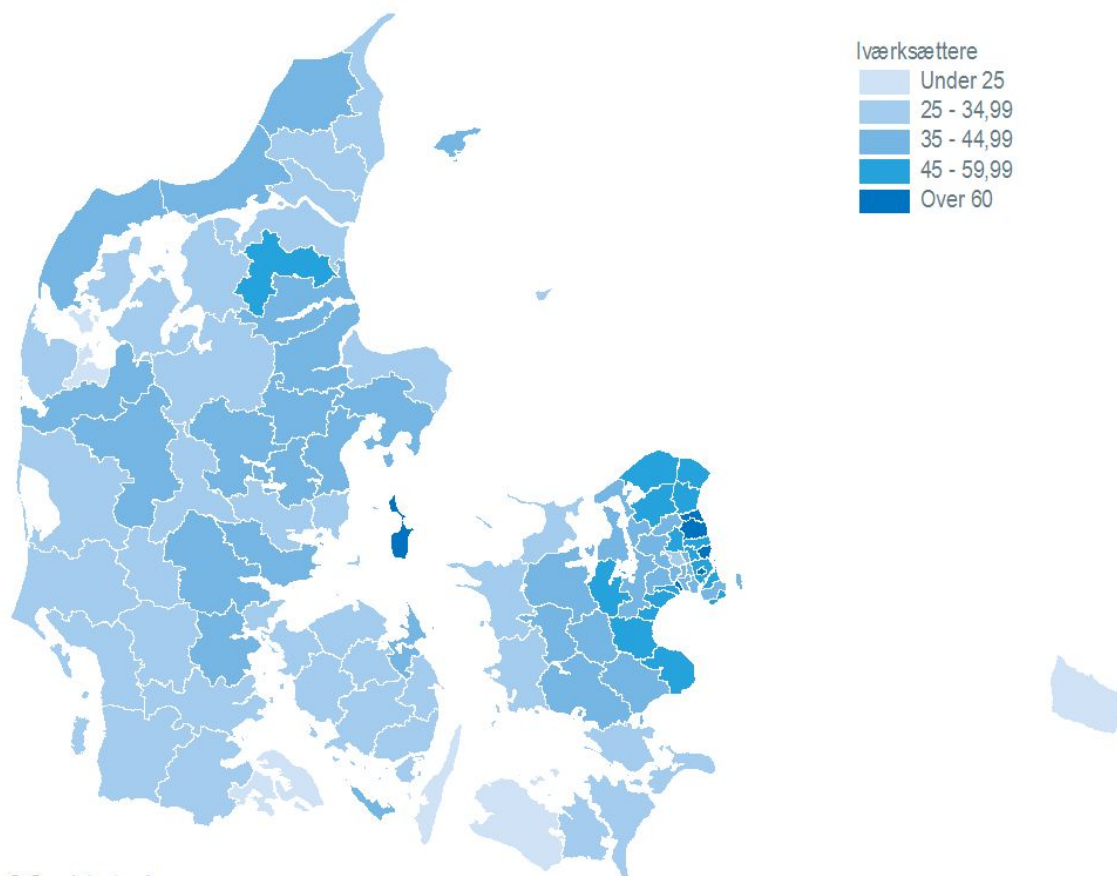

Den geografiske lokalisering af nye iværksættere

I 2017 var der, ikke overraskende, flest nye iværksættere i landets største kommuner, København og Aarhus, med henholdsvis 2.717 og 1.080 iværksættere. Ser man på antallet af nye iværksættere i forhold til antallet af indbyggere mellem 15-70 år i kommunerne var der forholdsvis flest nye iværksættere i kommunerne nord for København, se figur 11. Især Gentofte, Hørsholm og Rudersdal havde mange nye iværksættere i forhold til antallet af indbyggere i 2017 med over 70 per 10.000 indbyggere.

Der var også et ret højt niveau af iværksætteri på Samsø og Læsø. Her er der, i absolutte tal, dog tale om et begrænset antal personer. Den laveste andel af nye iværksættere i 2017 var i kommunerne Langeland, Lolland og Sønderborg (under 25 per 10.000 indbyggere).

Figur 11 Nye iværksættere pr. 10.000 personer fordelt på kommuner. 2017

© Geodatastyrelsen

Anm.: *Tallene er foreløbige.

Kilde: Danmarks Statistiks Iværksætterdatabase.

Bilag 1. Fordeling af kommunetyper

Danmarks kommuner er opdelt i fem typer ud fra størrelsen på den største by i kommunen samt ud fra jobtilgængelighed, jf. figur 12.

Figur 12 Fordeling af kommunetyper

